

Р19Ср IV 50.1

БЕСЕДА

НА УКОПУ

РАДИВОЈА СТРАТИМИРОВИЋА

КУЛПИНСКОГ.

4. СЕЧЊА 1860. ГОДИНЕ.

БЕСЕДА

АЦА И О П И Ћ.

Зуб

Брзотисе

У.

игопечатње.

1860

В. В. О. О. О. О.

И. А. А. А. А.

П. А. Т. И. В. О. Л. А. С. Т. Р. А. М. М. М. П. О. Р. М. П. А.

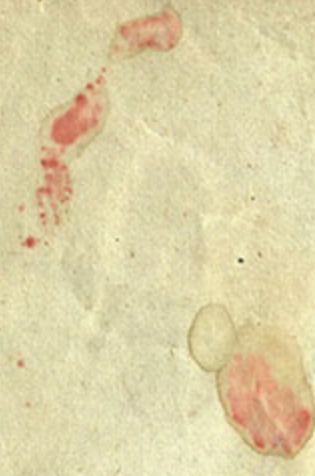
И. А. А. А. А. А.

И. А. А. А. А. А.

И. А. А. А. А. А.

И. А. А. А. А. А.

1877

Ево нам плачног доказа наше трошности. Ах сујетна човеческа надеждо! која се у постању своме немоћијем и гордим уображењем слабог духа нашег зачеђаваш, а у развиту и животу непредвидивим случајем судбе — ево ти примера — види како сатрена, рушена, поражавана биваш! Отимамо се телом, уздижемо духом, летимо мислима, да се од вековечних на необоримим законима почивајућих положења божијих и природних одтргнемо: непоњатна да поњамо, недохитна да докучимо, — удаљена као пред нама лежећа да познамо — и чак у будућност славим оком нашим да завиримо. О дрзкости ограниченог ума смртних, који се усуђује дела створитеља свога претресати, а незна шта му огранак јарка сунца шта ли мрачно лице тихе ноћи у непровидивом скуту своме носи. Ево јасна доказа, колико су сва наша напрезања, сујетна, колико малоумне гордости несвестне слабе и ломне. Гледајмо у удесу покојника, пре или после посетити имајућу нас судбу. Он до пре мало месеци, млад љети, здрав телом, благ духом, бистар умом, искрен срцем, био је дика и понос својих и народа свога, радост и утеха сродних и пријатеља, моћна обрана свију који су његово закриље потраживали. Ал гле! глуха и нема смрт неудољи се, са толиким у роду нашем славним синовима задатим ударцима — још јој и ова жертва нужна би да мразну своју чељуст зајази. Њу плачна у црно завијена супруга, цвилеће чедо, ојађена браћа, тужећи пријатељи, немогоше својим умилоствити гласом, да грозну своју косу, од жице живота покојника нашег одврати! Она печалној супруги, уздишућој браћи, љубећим га пријатељима и ценећој га омлађини зададе — почем му је више пута дух изпред смртних врата враћала — удар удару, тугу туги и сузе сузама, да их лију, да га оплакују. — Глуха, нема и немила смрт нечује вриску малољетне деце, нечује срце раздирући јаук ојађене мајке, нечује молбе ни туге, неразумије говора нема срца. Она тлачи, руши и газу, све куда пролази: непази младост, — та зар би могла још у цвету мужких година бившег, покојника нашег узабрати? Незштеди невиност, необзире се на старост, гордог и ништог порочног и доброг сатире она. —

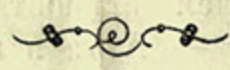
Истина, смрт је грозна чувствителном срцу слабомоћног човека. Но кад би предпоставили вечност живота, и са слабостима и недостатцима нашим сравним га, онда не само да се на смрт тужити, него јој признателни и благодарни бити морамо. Она нам накнаду даје, за све неправедно претрпљене туге и невоље у овоме за искреност пакленом свету. Смрт потврђује — које ми за живота презиремо — свето правило једнакости! "О смрти! колика крепост у теби лежи! Колике узвишене мисли, колика потресајућа премишљања не предлажеш ти духу, који се с тобом саветовати уме! Ти страшиш тиране, ти отрављаш с тајним трепетом њина прекорна удовољства; ти казниш могућег угњетатеља; ти отимаш лакомом грабитељу злато; ти освећујеш сиромаша кога је он поробио; ти накнађаваш оглоблења убогих, почем сјајност богатог у тугу обараш. Ти тешиш невољна, јер му последње прибежиште дајеш! — А та и кад сан овога живота, на појединим дотраје, к чему би потресења његова осталим живећим служила, кад неби каква трага користни и ћутећег удовољства у срцама ових остављала?"

Вечна је мудрост одредила, да је у природи само тинењем једног рађање живота другом, и у тој промени подмлађује се и оживљава у разорењу стварајућа се непоњатна, руком Бога свемогућег створена и његовом премудрости одржавана природа. — Садашњост је бившег промена; па је баш и зато смрт нама нужна: „да за нама роде опета, нови народ, нова љета.“ Али ми свеобштој овој слабости подвргнути, дужни смо човека свога с искреним уздахом и саучествујућом сузом једнаког определења у мрачни дом леденог гроба одпратити.

Пред нама лежећи покојник Радивој Стратимировић кулпински, угледао је у Кулпину 11. новембра 1816. свет. Оца је имао Божића Стратимировића, матер Христину, који су као честни грађани и побожни Христјани познати били; они су га опростившег се прва детињства у страху Божијем и у вери праотаца својих наставили. Већ за нејакне младости показивале су се у њему искре ума, које су после тако јасно светлиле. Благородан племеном, био је бистар, силан и проницате-

лан разумом. За то га родитељи на слушање наука определе, где је он снагу своје моћи душевне од дана на дан тако развијао, да му од садругова његових нико нигде предпостављен неби, мало се других за равне му држаше: душа је његова к цјели определења свог неуздржано текла; а то учини: да га сви старији љубише, равни и млађи ценише и уважаваше. По свршетку наука постане он 1844. приседником код славнога комитата бачког, коју је службу обављао до 1845. затим поступи за комесара — у која се оба званија даровитом својом способности, примерном ревности, добрим поведењем и похвалним грађанским врлинама одликовао. Но судба која у том задовољство налази, да створењама својим често тешке препреке на пут живота полаже, много му је пута зраке сунца његових дана густим и градоносним облацима застирала. Но он је свуда и у свако доба с прибитности свога разборито-неустрашимог духа ударце ове од себе одклањати знао. Судбоносна 1848 година дође, да очеличену вољу и промотреност његових начела на пробу метне. Изабран за капетана слободне новосадске вароши развио је он редку делателност, пламену љубав к роду своме, верност према владајућем двору — умереност према пријатељу и непријатељу. Он је својим мудрим владањем себе и своје и заштити и одбранити знао, где им је пропаст грозила. Он је својом личности више за благо народа свога учинити био кадар, него стотине оружаних десница. Он се је у часу погибели као врли родољуб показао. Он је с виспрености ума свога — знајући прошла, — и крозъ тамну одећу будућности бистрим својим оком прозирао. Но заман се слабост људска оно од себе одклонити сили што је у књизи живота њеног записано; нико неубегне од онога суда који му је у определењу његовом назначен. Сваког уважавања, чести, хвале, опомене, суза и уздисаја наших најдостојнији покојник, кога је природа несарамерно већим крепостима духа него тела обдарила, с многима се непријатностима последњих времена борити имао. Тело, као трошна грађа, за тако пламеног духа борбу мораде подлећи. И ево гледамо знањем и науком исполина, у цветном добу своме где безчувствен пред нама лежи! Уста, очи, руке, које су браћу, сродне и пријатеље љубко предретале, грлиле, пољубце раздавале, нема леже, очи затворене, руке скрштене, прси ледене. Но уздржи се од суза тужна супруго, уздржите се уцвељена браћо непроливај и једино чедо, стишајте се верни пријатељи. Не тужите, не плачите, ниете му ви ближи ни рођенији, него онај куда полази: он се враћа вечном оцу, вечној мајци: Бог нам је отац, а земља је мајка наша! Дела његова, која ће правда својим мерилом измерити, дају ми надежду, да ће се он удостоити безсмртног жилишта блажених; да ће се душа његова наслађивати гледањем величине вечнога Бога, који својим изабраним по смрти дарује: мир, покој и милост сваку.

С Богом дакле блажени душе! С Богом изгубљени пријатељу! Путуј у покојна, без злобе и зависти, свађе и оговарања, угризања и бурних страсти слободна места. Прими с Богом од мене у име ожалошћене супруге, у име браће, сродних и пријатеља — последње с Богом — ал знај, да ће име твоје у срцама нашим, докле ова куцала буду у опомени на твоје заслуге, у сећању на чистоту срца и искреност пријатељства неизгладимо остати. — Ми ћемо спомен твој сузама заливати да се подмлађује, а Бог вечни, нек те прими у жилишта своја. Амин.

Јулијан Јурић
Јурић